

EU-koordination

Temanummer: Udenrigsministeriets 250 års jubilæum

Den danske EU-beslutningsprocedure har, siden Danmark blev medlem af EF i 1973, været en hjørnesten i Danmarks europapolitik. Proceduren kombinerer på effektiv vis hensynet til demokratisk legitimitet og effektiv varetagelse af danske interesser. Samtidig med at de bærende principper består, har beslutningsproceduren udviklet sig over tid. Den tilpasses løbende til nye politiske behov under skiftende regeringer og Europaudvalg. Det er sket i form af i alt 30 beretninger men i høj grad også via en løbende løsningsorienteret dialog mellem Folketingets Europaudvalg og udenrigsministeren. Udenrigsministeriet varetager den koordinerende

rolle i krydsfeltet mellem de forskellige aktører og hensyn. Udenrigsministeren står i spidsen for at sikre et velfungerende samarbejde med Europaudvalget, koordination og synergi på tværs af ministre og ministerier samt hensynet til horisontale aspekter af europapolitikken. Fagministerierne har over tid udviklet stærke og velfungerende set-ups til håndtering af EU-sagerne. Ministerierne har dygtige forhandlere på EU-repræsentationen i Bruxelles og gode kontakter i hovedstæderne. Den fælles opgave er at få disse hensyn og instrumenter til at spille godt sammen. Det er man lykkedes godt med fra dansk side.

**JESPER FERSLØV
ANDERSEN**
Kontorchef,
Udenrigsministeriet,
jesand@um.dk

Den danske EU-beslutningsprocedure er betegnelsen for den strukturerede proces, som EU-sager fast behandles efter i Danmark. Selvom emnet kan lyde teknisk og rutinepræget, er der tale om et både dynamisk og forretningskritisk område for Udenrigsministeriet og centraladministrationen såvel som Folketinget og eksterne interessenter.

Folketinget og regeringen har en direkte og stærk interesse i, hvordan beslutningsproceduren er indrettet og fungerer i praksis. Ministerierne under skiftende regeringer arbejder på grundlag af proceduren og bidrager løbende til dens udvikling og optimering. Proceduren strukturerer samtidig samarbejdet mellem aktører i København og EU-repræsentationen i Bruxelles samt i forholdet til de danske ambassader i EU-landene.

Jeg begyndte som fuldmægtig i Udenrigsministeriet for ca. 20 år siden. Mit første job var netop i kontoret for EU-koordination. Det var en god læreplads. Arbejdet med EU-koordination ligger i krydsfeltet mellem en bred vifte af aktører og hensyn. Arbejdet i denne del af det europapolitiske maskinrum giver erfaringer, som er relevante i mange forskellige funktioner i Udenrigsministeriet såvel som andre steder på Slotsholmen. Den oplevelse deler jeg med mange kolleger.

I denne artikel vil jeg beskrive de grundlæggende principper i den danske EU-beslutningsprocedure, og hvordan proceduren fungerer, samt redegøre for historiske og nye udviklingstræk.

Principperne i den danske EU-beslutningsprocedure – legitimitet og effektivitet

Danmarks holdning til EU-sager fastlægges i det, der kaldes den danske EU-beslutningsprocedure. Undervejs i processen inddrages Folketinget, de danske ministerier, relevante interesseorganisationer m.fl. Målet er at sikre en solid og bred forankring af den danske holdning indadtil i Danmark og udadtil i forhold til EU. Det er særlig vigtigt med bred politisk støtte bag regeringens forhandlingsposition i et land som Danmark, hvor mindretalsregeringer er hovedreglen. Den danske EU-beslutningsprocedure er baseret på særligt to hensyn: legitimitet og effektivitet.

Demokratisk legitimitet

EU-procedurens anker er dens demokratiske legitimitet. Det er i både Folketingets og regeringens interesse, at Folketingets Europaudvalg tidligt bliver opmærksom på EU-sagerne. Det gælder navnlig de tunge og komplekse sager, hvor der er væsentlige dansk interesser på spil. Der har i den seneste tid været fokus på at finde en systematik til bedre sikring af den tidlige inddragelse, som har betydning for partiernes og folketingsmedlemmernes mulighed for at analysere, stille spørgsmål samt formulere en holdning til sagerne.

Europaudvalgets engagement har samtidig en afsmittende virkning på den generelle europapolitiske debat i Danmark. Hvor levende og intens den er, hænger også sammen med, hvor aktivt og hvor tidligt Europaudvalget og dets medlemmer går ind i sagerne.

Regeringen er forpligtet til at orientere Europaudvalget så tidligt som muligt om sager af såkaldt *større rækkevidde*. Rækkevidden af en sag handler om dens politiske, økonomiske og juridiske indhold og konsekvenser for Danmark. I 2019 blev det i en ny såkaldt procedureberetning, jf. nedenfor, slået fast, at regeringen som »klar hovedregel mundtligt orienterer Europaudvalget om sådanne EU-sager mindst én gang, før de forelægges til forhandlingsoplæg«. Et forhandlingsoplæg er det grundlag, som regeringen forhandler ud fra på Danmarks vegne i EU i en given sag, dvs. de elementer i forslaget, som Danmark prioriterer eller er imod.

Formålet med beretningen fra 2019 er at skabe en metode, der sikrer, at Europaudvalgets medlemmer tidligere får kendskab til sagerne og mulighed for at gøre regeringen bekendt med deres synspunkter. Det ligger den nuværende såvel som tidligere regeringer på sinde at bidrage til den tidlige involvering af Europaudvalget.

Som konkret eksempel tog udenrigsministeren i februar 2020 som noget nyt initiativ til en såkaldt teknisk briefing af Europaudvalget om regeringens for-

ventninger til større sager under Ursula von der Leyen-Kommissionen, kort tid efter at den nye Kommission havde fremlagt sit arbejdsprogram. Formålet var at give Europaudvalget et samlet overblik over forventningerne til den nye Kommission på tværs af sagsområder, før den nye lovgivningscyklus for alvor gik i gang. Briefingen kunne dermed være et værktøj til at identificere sager af langsigtet politisk interesse for Europaudvalget. Danmarks Coreper II- og Coreper I-ambassadører deltog i briefingen på videolink fra Bruxelles og kunne besvare tekniske spørgsmål fra Europaudvalgets medlemmer.

Effektiv varetagelse af danske interesser

Den andet grundlæggende hensyn i den danske EU-beslutningsprocedure er effektivitet. Effektiv varetagelse af danske interesser i forhandlingerne i Bruxelles forudsætter, at de danske synspunkter er velkoordinerede. Den danske stemme i EU lyder stærkest, når budskabet på et tidligt tidspunkt er udtryk for en – politisk og fagligt – konsolideret dansk holdning. Det gavner Danmarks indflydelse, at de andre medlemslande tidligt ved, hvor Danmark står.

Det er en stor styrke ved den danske EU-beslutningsprocedure, at den sikrer, at de danske prioriteter fremføres konsistent på tværs af rådsformationer, Coreper og arbejdsgrupper. Flere lande anerkender, at Danmark i kraft af dette forhandler med stor troværdighed. Omvendt gavner det ikke troværdigheden og gennemslagskraften, hvis der zig-zagges for meget undervejs i forhandlingerne. Det gælder i princippet for alle lande, men navnlig for mindre lande som Danmark.

EU-beslutningsproceduren – den regeringsinterne koordination og samspillet med Europaudvalget

Udenrigsministeriet har den centrale koordinerende rolle i den danske EU-beslutningsprocedure internt i regeringen og i forhold til Folketingets Europaudvalg. Ministerierne er hver især ansvarlige for håndteringen af sagerne på de enkelte sagsområder. Fastlæggelsen af regeringens holdning til en given EU-sag sker internt i regeringen på tre niveauer: specialudvalgene, EU-udvalget og regeringen. Undervejs i processen forankres den danske EU-politik i Folketingets Europaudvalg.

Specialudvalgene

Regeringen har nedsat ca. 30 specialudvalg, der beskæftiger sig med EU-sager på forskellige politikområder, som f.eks. sundhed, miljø og økonomisk politik. Specialudvalgene er embedsmandsudvalg opdelt på sagsområder i EU (f.eks. specialudvalget for sundhedsspørgsmål). Det fagministerium, som har ansvaret for det pågældende sagsområde, varetager formandskabet i specialudvalget. I en række tilfælde er interesseorganisationer også repræsenteret i udvalgene. Udenrigsministeriet er repræsenteret i alle specialudvalg. Andre tværgående ministerier er repræsenteret i mange udvalg. Specialudvalgene drøfter på et tidligt tidspunkt sagerne og udarbejder forslag til danske holdninger. Herefter følger specialudvalgene traditionelt sagerne helt frem til deres vedtagelse.

Inddragelsen af eksterne interessenter i form af interesseorganisationer m.fl. styrker forankringen i samfundet af den danske holdning. Det er også med til at sikre kendskab til sagen før den senere implementering af den pågældende beslutning.

EU-udvalget

EU-udvalget, som er det andet niveau i proceduren, har ansvaret for den overordnede koordination af EU-politikken på embedsmandsniveau. EU-udvalget forbereder sagerne til regeringen. En vigtig opgave i EU-udvalget er behandlingen af kommende rådsmøder og de sager, som er på rådsmødedagsordenen. Udvalget tager sig også af spørgsmål af horisontal karakter. Det drejer sig bl.a. om tværgående problemstillinger, som Danmark har behov for at få løst, men som de enkelte ministerier ikke har tilstrækkelig kapacitet til selv at løfte, eller hvor en tværgående tilgang er mest effektiv.

Horisontale drøftelser i EU-udvalget kan også dreje sig om at udveksle erfaringer og best practices i arbejdet med at varetage danske interesser i forhold til f.eks. Kommissionen og Europa-Parlamentet.

EU-udvalget består af embedsmænd fra ministeriernes EU-enheder. Udenrigsministeriet varetager formandskab og sekretariatsfunktion for udvalget, der typisk mødes hver tirsdag.

Regeringen

Når en sag er færdigbehandlet i EU-udvalget, vil den blive godkendt i det tredje niveau i proceduren, regeringen. Den danske holdning i EU-sager godkendes i en række tilfælde i skriftlig procedure i regeringen. Det er helt naturligt og en effektiv måde at sikre en koordineret regeringslinje i sagerne på. Det samlede antal sager, som man fra dansk side skal tage stilling er meget stort. Langt fra alle sager kalder på en egentlig regeringsdrøftelse.

Der er særligt behov for politisk fokus på de væsentlige EU-sager. Det er i Danmarks interesse med en strategisk tilgang, så man ikke skal hoppe fra tue til tue i sager af stor betydning for Danmark. Det er historisk set en væsentlig ny udvikling, at EU-sagerne fylder så meget, som tilfældet er, i de stående udvalg i regeringen, herunder regeringens koordinationsudvalg, økonomiudvalget og som noget nyt udvalget for grøn omstilling.

Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg varetager den parlamentariske kontrol med den danske EU-politik og sikrer opbakning til regeringens linje i forhandlingerne. Regeringens samspil med Europaudvalget (tidligere Markedsudvalget) er fastlagt i Tiltrædelsesloven fra 1973. Det konkrete samspil mellem Europaudvalget og regeringen er siden udviklet gennem ca. 30 beretninger afgivet af Europaudvalget, som – når det gælder procedurespørgsmål – er tiltrådt af regeringen.

Europaudvalget mødes som udgangspunkt om fredagen og behandler sager på den kommende uges rådsmøder. Møderne er åbne for offentligheden og livestreames. I visse sager kan det dog være nødvendigt at lukke dørene for offentligheden. Det sker f.eks., når der er behov for drøfte andre landes positioner i en given sag.

Det følger af Europaudvalgets beretninger, at regeringen forelægger sager af væsentlig betydning for udvalget til orientering. I sager af større rækkevidde forelægger regeringen et såkaldt mundtligt forhandlingsoplæg, som udvalget skal tage stilling til.

Europaudvalgets 29 faste medlemmer taler med den vægt, deres parti har i folketingssalen, men stemmer ikke. I stedet konstaterer udvalgets formand, om der er et flertal imod forhandlingsoplægget. Såfremt der ikke er et flertal imod regeringen, forhandles der på dette grundlag i EU. Dermed sikres det, at Folketinget er informeret om regeringens arbejde i Rådet, og at et flertal i Folketinget bakker op om regeringens ageren i forhandlingerne. I nogle tilfælde sker der under forhandlingerne i EU grundlæggende ændringer i et forslag, som medfører, at regeringen skal tilbage til Europaudvalget for at forelægge et nyt forhandlingsoplæg.

Regeringens inddragelse af Europaudvalget skal ske på en sådan måde, at hensynet til såvel Folketingets indflydelse og kontrol som regeringens forhandlingsfrihed respekteres

Regeringens inddragelse af Europaudvalget skal ske på en sådan måde, at hensynet til såvel Folketingets indflydelse og kontrol som regeringens forhandlingsfrihed respekteres. Behovet for at finde netop dette balancepunkt anerkendes af både Folketinget og regeringen.

I den seneste tid har der været fokus på, hvordan forhandlingsoplæggene konkret formuleres. Udenrigsministeren tog i september 2019 som konsekvens af debatten i udvalget initiativ til at ensarte formuleringerne i regeringens forhandlingsoplæg på tværs af de forskellige sager. Formålet med initiativet var at sikre mere fokus på det politiske indhold i sagerne og en klarere politisk forventningsafstemning mellem udvalg og regering. Samtidig var det formålet at begrænse de mange uproduktive diskussioner om det specifikke ordvalg fra regeringens side. Europaudvalgets formand tog godt imod initiativet.

Den danske EU-beslutningsprocedure – kontinuitet og fornyelse

De centrale principper og elementer i den danske EU-beslutningsprocedure, der er beskrevet ovenfor, blev grundlæggende lagt fast, da Danmark blev medlem af EF i 1973.

»Det er vigtigt at fastholde som noget centralt, at danske synspunkter må fremlægges over for udenlandske forhandlingspartnere i en koordineret form, hvor balancen mellem forskellige, ikke nødvendigvis altid sammenfaldende interesser på forhånd er fundet i et samarbejde på indenlandsk plan. For at løse denne opgave kræves ikke blot et nært samarbejde mellem udenrigsministeriet, de øvrige grene af statsstyrelsen og andre organer og institutioner. Det kræves også en konstant koordination på alle niveauer inden for selve Udenrigsministeriet« (Folketingstidende, 1973-74: spalte 986).

»Regeringen rådfører sig med folketingets markedsudvalg i markedspolitiske spørgsmål af væsentlig betydning, således at såvel hensynet til folketingets indflydelse som til regeringens forhandlingsfrihed respekteres. Forud for forhandlinger i EFs råd om vedtagelser af større rækkevidde forelægger regeringen mundtlig markedsudvalget et forhandlingsoplæg. Såfremt der ikke i udvalget konstateret et flertal imod forhandlingsoplægget, forhandler regeringen på dette grundlag« (Markedsudvalget, 1973: spalte 989-92).

Det tætte samarbejde mellem regeringen og Folketinget såvel som internt i regeringen og mellem ministerierne har gennem en periode på over 45 år udgjort ryggraden i den danske EU-beslutningsprocedure. Dansk europapolitik er blevet udformet på grundlag af denne proces.

Procedures holdbarhed skyldes grundlæggende, at den kombinerer effektiv interessevaretagelse med en stærk parlamentarisk forankring. Det har været tilfældet under skiftende regeringer og skiftende Folketing og Europaudvalg.

De bærende princippers kontinuitet må ikke forveksles med, at beslutningsproceduren har været statisk. Den er løbende blevet tilpasset til nye politiske behov under skiftende regeringer og Europaudvalg. Jeg vil særligt fremhæve to udviklingstræk.

Samspillet med Folketinget – Europaudvalget og fagudvalgene

Af tiltrædelsesloven fra 1973 fremgår det, at »regeringen underretter Folketingets Europaudvalg om forslag til rådsvedtagelser, der bliver umiddelbart anvendelige i Danmark, eller til hvis opfyldelse Folketingets medvirken er nødvendig«.

Denne underretningspligt er som beskrevet blevet præciseret gennem de ca. 30 beretninger, som siden er blevet aftalt mellem regeringen og Folketingets Europaudvalg. Afgivelsen af en ny beretning indebærer ikke, at tidligere beretninger bortfalder. Der er i stedet tale om et kumulativt princip, hvor den nye beretning udgør en tilføjelse til de eksisterende beretningers beskrivelser af regler og procedurer. På den måde har Folketinget og regeringen løbende i dialog fundet løsninger på de nye behov og udfordringer, som er opstået som følge af den politiske udvikling i EU og i Danmark.

Samarbejdet mellem regeringen og Europaudvalget er samtidig ikke alene et spørgsmål om, hvad der følger af beretningerne. I det daglige forsøger begge parter at sikre, at der smidigt findes løsninger på konkrete behov og udfordringer. Det sker bl.a. via uformel dialog mellem udenrigsministeren og formandskabet for Europaudvalget hhv. europaordførerne. Der er ligeledes en god daglig kontakt mellem sekretariatene i Folketinget og i Udenrigsministeriet.

Som konkret eksempel kan nævnes den øgede anvendelse af tekniske briefinger af Europaudvalget i 2019-2020. Både regeringen og Folketinget har fundet det hensigtsmæssigt at gennemføre tekniske briefinger om større sager som f.eks. Brexit og EU's flerårige finansielle ramme. Formålet har været at sikre ekstra gode muligheder for, at Folketingets Europaudvalg kunne komme i dybden med disse for Danmark strategiske vigtige sager. De tekniske briefinger gennemføres af ministeren med deltagelse af relevante embedsmænd.

 Også Folketingets fagudvalg spille en vigtig rolle i dansk europapolitik. Det er op til det enkelte fagudvalg, hvordan de konkret vil anvende de instrumenter, de råder over, i behandlingen af EU-sager inden for deres fagområde

Også Folketingets fagudvalg spille en vigtig rolle i dansk europapolitik. Det er op til det enkelte fagudvalg, hvordan de konkret vil anvende de instrumenter, de råder over, i behandlingen af EU-sager inden for deres fagområde. Fagudvalgene kan f.eks. indkalde den relevante minister i samråd forud for rådsmøderne i EU. De kan også stille udvalgsspørgsmål til regeringen samt komme med udtalelser om forslag og høringsdokumenter fra Kommissionen. Regeringen udarbejder såkaldte grund- og nærhedsnotater om lovforslag fra Kommissionen og andre væsentlige initiativer. Disse notater tilgår Europaudvalget såvel som det relevante fagudvalg.

Der er i praksis forskel på, i hvilken udstrækning Folketingets fagudvalg i praksis benytter sig af de instrumenter, som Folketinget råder over. Et af de udvalg, der både historisk og i dag spiller en meget aktiv rolle, er Miljø- og Fødevarerudvalget. I Miljø- og Fødevarerudvalget er det f.eks. fast praksis, at ministeren møder op *før* forelæggelsen af rådsmødet i Folketingets Europaudvalg. Denne praksis bidrager til en stærk faglig fundering af Danmarks forhandlingsposition i sagerne, som kommer Danmark til gavn i forhandlingerne.

Folketingsmedlemmer uden for Europaudvalget, som har særlig interesse i en given sag, har mulighed for at deltage i regeringens forelæggelse af sager i Europaudvalget. Fagudvalgene har også en vigtig funktion i spørgsmålet om nærhedsprincippet. Hvis et fagudvalg skønner, at et forslag er i strid med nærhedsprincippet, kan det sende en indstilling til Folketingets Europaudvalg. Såfremt Europaudvalget er enig i vurderingen, kan udvalget sende den videre til Kommissionen på vegne af Folketinget.

Der er ikke noget modsætningsforhold mellem, at et fagudvalg og Europaudvalg begge engagerer sig stærkt engageret i EU-sagerne. Tværtimod. Jo stærkere Europaudvalgets engagement er, desto stærkere indflydelse kan fagudvalgene få via bidrage til sagerne. Og tilsvarende. Jo stærkere engageret fagudvalgene er, desto bedre grundlag har Europaudvalget får at tage stilling, når regeringen forelægger sagerne.

Samspillet mellem fagministerierne og Udenrigsministeriet

Et af de mest markante udviklingstræk i den danske EU-koordination er styrkelsen af fagministeriernes kapacitet på EU-området. I løbet af navnlig 1990'erne tog denne udvikling for alvor fart. Indtil da havde Udenrigsministeriet ikke alene stået for koordinationen af EU-beslutningsproceduren. Man havde også haft en vigtig rolle i den mere substantielle håndtering af sagerne på nogle ministeriers områder.

Med EU's voksende rolle på de sektorpolitiske områder og den stigende kompleksitet i sagerne blev det nødvendigt for fagministerierne at styrke kapaciteten. I dag har alle ministerier med EU-berøring velfungerende og effektive EU-kontorer

Med EU's voksende rolle på de sektorpolitiske områder og den stigende kompleksitet i sagerne blev det nødvendigt for fagministerierne at styrke kapaciteten. I dag har alle ministerier med EU-berøring velfungerende og effektive EU-kontorer. Ministerierne er meget aktive og dygtige til at præge sagerne, herunder i nogle tilfælde tidligt i processen via kontakter i Kommissionen og Europa-Parlamentet.

Fagministerierne har dygtige forhandlere på den danske EU-repræsentation i Bruxelles i form af de såkaldte attachéer, som er udsendt af ministerierne. Fagministerierne har opbygget kontakter til deres counterparts i de europæiske hovedstæder. Det gør det nemt og effektivt for ministerierne at udveksle synspunkter, skabe alliancer samt udarbejde fælles indspil til forhandlingerne.

Fagministerierne trækker i stigende grad også på de danske ambassader i EU-landene. De bilaterale ambassader spiller sammen med EU-repræsentationen en vigtig rolle i forhold til at kortlægge forhandlingssituationen og med at sikre støtte til danske mærkesager. Ambassaderne *taskes* i dag af alle ministerier og er i praksis hele centraladministrationens udenrigstjeneste. Det er en kerneopgave for de bilaterale ambassader at bidrage med merværdi til ministerierne i varetagelsen af danske interesser. Derfor er det en opgave, som i stigende grad indgår i den feedback og evaluering, som ambassaderne modtager fra Udenrigsministeriet.

Ambassaderne kan kun udføre dette arbejde effektivt, hvis de er godt briefet af ministerierne om de danske synspunkter og den bagvedliggende analyse.

Det har prioritet i Udenrigsministeriet at sikre en god løbende dialogproces mellem ministerierne og ambassaderne. Konkret sker det i det daglige arbejde med instruktioner, videokonferencer og uformel kontakt. Det foregår også i forbindelse med det årlige ambasadørmøde og de såkaldte »ambassade-dage«, hvor EU-sagsbehandlerne på ambassaderne mødes med ministerierne i København.

Den beskrevne udvikling har ændret på samarbejdet mellem Udenrigsministeriet og de øvrige ministerier. I min optik er der tale om et plussumsspil, der styrker Danmarks indflydelse i EU.

Jo stærkere fagministerierne selv håndterer sagerne i Bruxelles og i forhold til Folketingets Europaudvalg, desto bedre kan Udenrigsministeriet fokusere på de horisontale aspekter af Europapolitikken, herunder sikring af sammenhænge mellem sager på tværs, tværgående løsninger af fælles problemer, udveksling af gode erfaringer, stordrift m.v. Udviklingen er med til at skærpe Udenrigsministeriets leverancer som koordinator af proceduren og giver samlet set en stærkere koordineret dansk europapolitik med øget dansk indflydelse som resultat.

Implementeringen af EU-retsakter i Danmark

Ovenfor er der redegjort for udviklingstræk i den danske EU-beslutningsprocedure – strukturelle og helt konkrete nye elementer. Selvsagt er ikke alle aspekter af EU-proceduren fremhævet. En dagsorden, som også bør fremhæves, er implementering af EU-retsakter i Danmark.

Den tidligere regering etablerede et regeringsudvalg med det formål at øge indsatsen for at undgå unødigt overimplementering af EU-retsakter i Danmark. Implementeringsudvalget havde særligt fokus på den erhvervsrettede EU-regulering. Særligt skulle det sikres, at danske virksomheder ikke blev pålagt unødige ekstra byrder i gennemførelsen af EU-lovgivning sammenlignet med deres konkurrenter i andre lande.

Regeringen har videreført dette arbejde, som nyder stor støtte i erhvervslivet. Tidligt efter tiltrædelsen besluttede regeringen således at nedsætte Erhvervslivets EU- og Regelforum. Det rådgiver regeringen i dens arbejde for at gøre det enkelt at drive virksomhed i Danmark og for at undgå unødigt overimplementering af erhvervsrettet EU-lovgivning i Danmark. Forummet har en proaktiv rolle og kan komme med forslag til regeringens arbejde med tidlig interessevaretagelse i EU på erhvervsområdet. Det kan tillige foreslå regeringen at gennemføre såkaldte nabotjek, så det kan vurderes, hvordan andre lande implementerer EU-lovgivning sammenlignet med Danmark. Forummet er en sammenlægning af de to tidligere rådgivende organer – Virksomhedsforum for enklere regler og Implementeringsrådet.

Den tidlige interessevaretagelse

Den danske EU-beslutningsprocedure har vist sig effektiv til at sikre koordinationen i fastlæggelsen af danske forhandlingspositioner. Det gælder internt under skiftende regeringer og i forhold til Folketingets Europaudvalg.

 Beslutningsprocesserne sker også ofte ad mere uformelle kanaler. En tidlig og strategisk tilgang, hvor der sættes ind, f.eks. før Kommissionen fremsætter et konkret forslag, er vigtig for at sikre størst mulig indflydelse

Den løbende udvikling og udvidelse af EU-samarbejdet indebærer, at beslutningerne langt fra kun træffes rundt om mødebordene. Beslutningsprocesserne sker også ofte ad mere uformelle kanaler. En tidlig og strategisk tilgang, hvor der sættes ind, f.eks. før Kommissionen fremsætter et konkret forslag, er vigtig for at sikre størst mulig indflydelse.

Den tidlige interessevaretagelse har altid været et vigtigt element i den danske EU-beslutningsprocedure, men er i dag genstand for stigende fokus. Det gælder ikke kun internt i regeringen, hos arbejdsmarkedets parter, erhvervslivets organisationer, forbrugerorganisationer m.v. Stadigt flere aktører formulerer egne konkrete EU-prioriteter og strategier til at fremme dem.

Jo tidligere man fra dansk side kan fastlægge sine proaktive interesser, desto mere effektivt kan man præge dagsordener og konkrete forslag, før de fremsættes. Det gavner varetagelsen af danske interesser, når det lykkes og må forudses at forblive et vigtigt indsatsområde i den danske EU-beslutningsprocedure i den kommende tid.

Litteratur

Markedsudvalget (1973), »Beretning fra markedsudvalget«, afgivet den 29. marts.

Folketingstidende (1973-74), »Bemærkninger til Tiltrædelsesloven« 1. samling, forhandlinger.